

Uittreksel uit conceptverslag commissie EFB van 28 oktober 2021 tbv begrotingsbehandeling PS 8 november 2021 (inclusief behandeling advies GS op aangehouden moties positief rekeningenresultaat)

1. A-Agenda Algemeen

4.a. Begroting 2022/Memorie van Antwoord/Advies GS aangehouden moties begroting 2022

4.b. Begroting 2022: Brief GS aan PS inzake Memorie van antwoord begroting 2022

4.c. Audit: Brief GS aan PS inzake auditopvolging peildatum 1 september 2021

Dhr. **Heijnen** (CDA) geeft complimenten voor de sluitende begroting. Hij is het eens met de constatering dat de COVID-maatregelen ook volgend jaar nog van kracht zijn, daarom is het goed dat de provincie samen met gemeenten de ontwikkelingen blijft volgen en indien nodig actie onderneemt. Regelmatig ontvangt men een update van de uitgaven van het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds en volgens planning is eind 2023 slechts de helft van het fonds uitgegeven. Voor 2022 staat er een bedrag van € 17,4 miljoen, terwijl de economie weer op volle toeren draait. Kunnen GS een versnelling inzetten bij de activiteiten 2022? Leefbaarheid in kleine kernen en sport: voor 2024 en 2025 staat de bijdrage op nul, hetgeen tot veel onzekerheid leidt voor Dorpswerk Noord-Holland en Sportservice Noord-Holland. Beide partijen moeten over structurele middelen kunnen beschikken voor een bestendige en toekomstgerichte inzet, is deze keuze mogelijk? Kan een motie terzake op instemming van GS rekenen? De toekomstige inkomsten van de provincie leiden tot zorgen. Wat is de stand van de discussie over elektrisch rijden en de negatieve gevolgen voor de opcenten? De indicatoren worden ondersteund, dat is een stap vooruit, hoewel een aantal indicatoren rücksichtslos zijn geschrapt. Hierover zal in de Rekeningencommissie worden doorgesproken. De motie Helder taalgebruik is afgedaan.

Dhr. **Hartog** (VVD) onderschrijft de uitgangspunten van de begroting en de motie is afgedaan. De instellingsbesluiten voor de nieuwe reserves zijn bedoeld om aan te sluiten bij de operationele doelen, zoals het programma Klimaat en Milieu. Dit maakt beter inzichtelijk waar de middelen aan worden besteed en de nieuwe indicatoren geven de effecten weer. Bij de indicatoren is nu een eerste verbeterslag gemaakt, maar dit is een groeiproces. De vakinhoudelijke commissies spelen hierbij een belangrijke rol, dus zij dienen regelmatig te toetsen of nieuwe data tot betere indicatoren leiden om beter te kunnen sturen en de effecten te meten. In de Rekeningencommissie dienen de methodiek en het proces geëvalueerd te worden.

Dhr. **Heijnen** (CDA) vraagt de VVD of het doel van economisch herstel na COVID gericht op duurzaamheid, in stand dient te blijven.

Dhr. **Hartog** (VVD) is tevreden met de toelichting van het college om even pas op de plaats te maken en met het besluit van het college om momenteel geen versnelling in te zetten.

Dhr. **Dulfer** (GL) meent dat de vraag van het CDA suggereert dat COVID voorbij is, maar gezien de stijgende besmettingen, lijkt dat nog niet het geval. Deze kunnen wellicht wederom leiden tot maatregelen die de economie beperken.

Dhr. **Heijnen** (CDA) bevestigt dat COVID nog niet voorbij is en dat de huidige situatie kan leiden tot nieuwe maatregelen. De helft van de middelen voor economisch herstel (€ 100 miljoen) wordt pas

tegen 2023 uitgegeven, daarom wordt een versnelling voorgesteld in de hoop dat COVID in 2024 geen problemen meer geeft.

Dhr. **Hartog** (VVD) zal de zorgen van het CDA in de algemene beschouwingen in de PS-vergadering adresseren. Naar het programma Mobiliteit en Bereikbaarheid gaat erg veel geld, maar de verwijzingen naar IMPI en de nota Infrastructuur Kapitaalgoederen ten aanzien van de besteding van de middelen zijn nogal mager. Men is blij met de enorme slag die gemaakt kan worden bij NNN en dat in deze periode de voorbereiding voor de afronding van de opgaven door het volgende college wordt vormgegeven.

Dhr. **Hoogervorst** (SP) geeft complimenten voor de verbeterde leesbaarheid van de begroting, dit is enorm verbeterd in verhouding tot eerdere begrotingen. Kunnen GS aangeven op welke terreinen een trendbreuk zichtbaar is in vergelijking met de begrotingen van voorgaande jaren? Voor representatie van de provincie wordt € 4 miljoen euro gereserveerd, hoe gaat dit zich in de toekomst ontwikkelen? Is hiervoor meer geld nodig gezien de toenemende complexiteit van de maatschappij en de grotere rol voor de provincie? De SP is blij met de financiële steun voor culturele instellingen maar dat is onvoldoende, met name voor de kleinere instellingen. Blijft er in de toekomst ruimte voor deze steun en zo niet, hoe kan dat mogelijk gemaakt worden? Programma-overstijgende budgetten kunnen doelen in diverse programma's ondersteunen, zoals in programma 4, waar meer geld kan worden besteed aan het behoud of uitbreiden van kleinere OV-verbindingen voor de borging van de leefbaarheid in de kleine kernen. Dit leidt tot minder CO₂-uitstoot van het autoverkeer hetgeen gunstig is voor programma 2, Klimaat en Milieu. Zien GS mogelijkheden van wisselwerking tussen de programma's en wordt daar in de toekomst vaker aandacht aan besteed? Er moet meer aandacht komen voor een integrale benadering van de leefbaarheid in de kleine kernen, in plaats van zoals nu het geval is, op ad hoc basis bij de kadernota en begroting. Is dit mogelijk en kan dat in de nabije toekomst uitmonden in een beleidsstuk? Zijn GS bereid hiernaar te kijken? De motie kan als afgedaan worden beschouwd.

Mw. **Kapitein** (D66) verwijst naar de integrale Omgevingsvisie. Is die niet voldoende hiervoor?

Dhr. **Hoogervorst** (SP) vindt dit een armoedige suggestie met het oog op de leefbaarheid van kleine kernen, want het gaat om het in standhouden van het OV en dorpscholen en met een integrale aanpak kan e.e.a. geïntensiveerd worden. Een enkele verwijzing naar de Omgevingsvisie is dan niet toereikend.

Dhr. **Dulfer** (GL) constateert dat de begroting 2022 erg onzeker is gezien de mogelijke ontwikkelingen in de aankomende winter. Niettemin, complimenten aan GS voor de sluitende begroting. In 2022 wordt een klein positief saldo verwacht, het weerstandsvermogen wordt verhoogd en de solvabiliteitsratio stijgt. Daarvoor tevens complimenten aan GS. De verbeterde beleidsindicatoren worden zeer gewaardeerd. GL gaat akkoord met de begroting, instellingsbesluiten en nieuwe reserves. Op pagina 2 van de instellingsbesluiten komen maar 2 van de 3 aangekondigde reserves aan bod. Waarom ontbreekt de reserve Energie-infrastructuur en Waterstoftransitie? De motie kan als afgedaan beschouwd worden.

Dhr. **Carton** (PvdA) gaat akkoord met de begroting. Waardering voor GS en de organisatie voor hoe PS betrokken zijn en worden bij de P&C-cyclus, begroting en jaarrekening en verbetering van de indicatoren. Deze voortgang wordt zeer gewaardeerd. In de Rekeningencommissie Plus kan verder

gesproken worden over verbetering. Er bestaan zorgen over de financiële positie van de provincie op lange termijn. GS werken aan het formuleren van scenario's, wanneer komen deze ter bespreking beschikbaar? Klopt het dat de provincies worden gecompenseerd voor de teruglopende opcenten? Graag een toelichting. De motie is afgedaan.

Mw. **Kapitein** (D66) beoordeelt de motie als afgedaan. De verbetering van de beleidsindicatoren ondersteunt de werkwijze van PS, complimenten voor deze eerste stap. Bij het programma Bestuur moeten de indicatoren nog worden geformuleerd, hierover denkt men graag mee. Verzoek om de meest essentiële indicatoren in de programma's voor ambities die op andere wijze worden gemonitord, bij de volgende begroting terug te laten komen. Er is een medewerker Burgerparticipatie aangenomen, dat wordt ondersteund. Goed dat de Fraudebeleidsnota dit jaar nog beschikbaar komt. In de volgende commissievergaderingen komt men terug op de culturele sector, want er zit nog ruimte in deze begroting. Programma 7, Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds, kent nog veel beleidsmatige invullingsmogelijkheden, de helft van het budget moet nog besteed worden om groen de coronacrisis uit te komen. Hiermee kan deze collegeperiode grote impact gemaakt worden, maar de inhoudelijke bespreking vindt later plaats. De € 55 miljoen lening aan Alliander leidt ertoe dat de provincie op een eerder moment leningen moet afsluiten, hoewel erkend wordt dat er mogelijk ook programma's beëindigd worden. Wanneer wordt meer informatie verschaft over de scenario's voor kapitaalinjecties infrastructuur en de impact hiervan? Graag een toelichting op de compensatie van de teruglopende opcenten door het Rijk. De waterkwaliteit zal in de toekomst om meer budget vragen, momenteel worden de doelstellingen al niet gehaald.

Dhr. **Zoon** (PvdD) noemt drie aandachtspunten. Als eerste het financieel toezicht op de waterschappen vanwege de risicovolle situatie omdat het eigen vermogen slechts 12% bedraagt. Indicatoren voor waterschappen ontbreken, hoe wordt het financiële toezicht op de waterschappen vormgegeven? De focus ligt nog steeds op economische groei, wel in combinatie met klimaat, gezondheid en veiligheid, maar de vraag aan GS is of deze focus wordt gecontinueerd gezien de sombere voorspellingen voor het klimaat? De huidige economische groei gaat leiden tot een grote zeespiegelstijging van 5 m. De begroting moet eerder gericht zijn op klimaat en gezondheid waarbinnen de economische groei vorm kan worden gegeven. De naam van de Stelling van Amsterdam wordt gecombineerd met de naam UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinie. De siteholdertaken van de Hollandse Waterlinie worden ondergebracht in een nieuwe gezamenlijke provinciale uitvoeringsorganisatie, maar de waterlinies vertegenwoordigen ook ecologische waarden. Het is een gemiste kans dat de ecologische kwaliteiten niet in deze nieuwe organisatie worden ondergebracht. Kunnen GS kijken of een integrale aanpak mogelijk is? De motie is afgedaan.

Dhr. **Mangal** (DENK) vraagt of de meerdere miljoenen die worden besteed aan lobbyorganisaties, daadwerkelijk waardevolle informatie opleveren, PS hebben geen zicht op de gelden en waarop de organisaties zich richten. GS verwijzen naar de media voor het antwoord op deze vraag, maar dan kan men beter enkele krantenabonnementen afsluiten, dat scheelt veel geld. Hoe is het mogelijk dat de eerder gesignaleerde financiële problemen bij gemeenten die zouden kunnen leiden tot niet-uitvoering van projecten, plotseling zijn verdwenen? De Coronagelden van het Rijk worden afgebouwd, dus de situatie van gemeenten blijft precair, gezien het toenemende aantal besmettingen en de mogelijk nieuwe maatregelen die er aankomen. DENK is voorstander van de keuzevrijheid om wel of niet te vaccineren maar iedere burger blijft het recht behouden om medisch geholpen te worden, want vaccinatie is geen garantie dat men niet besmet wordt, maar wel beperkt het de gezondheidsrisico's. Dit is een aanzet voor een minder belichte discussie over het wantrouwen dat

bestaat tussen burger en overheid door allerlei overheidsingrijpen en grote schandalen. Daar is men bezorgd over want dat heeft impact op onder andere de vaccinatiebereidheid en het ondermijnt het vertrouwen in overheidsorganen. GS worden met klem verzocht om het terugwinnen van het vertrouwen van de burger aan de orde te stellen in zoveel mogelijk gremia en lokale besturen.

Dhr. **Hartog** (VVD) en dhr. **Dulfer** (GL) constateren dat de inbreng van DENK geen relatie heeft met de begroting.

Dhr. **Mangal** (DENK) vindt het van belang dat er budget wordt gereserveerd voor het tegengaan van ondermijning in Noord-Holland.

Dhr. **Hartog** (VVD) vraagt naar de voorstellen van DENK om het vertrouwen van de burger in de overheid te herstellen.

Dhr. **Mangal** (DENK) wacht het antwoord van GS af en zal zich beraden op eventuele voorstellen. De motie is afgedaan.

Gedeputeerde **Pels** dankt voor alle complimenten die zullen worden gedeeld met de organisatie. De leesbaarheid en de indicatoren noodzaken tot een continu proces. Het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds is on hold gezet om de effecten van de eerste maatregelen te monitoren en verantwoording af te kunnen leggen over de reeds geïnvesteerde gelden. De effecten van de afbouw van de landelijke maatregelen worden nu ook zichtbaar en die worden meegenomen in de evaluatie, waarbij niet alleen wordt gekeken naar de economische kant maar ook naar de voortgang van duurzaamheid. Op een later moment gaat men hierover met PS in gesprek. Daarnaast bestaat het voornemen om nieuwe maatregelen in te zetten binnen de kaders van de motie. Om de middelen voor Dorpswerk en Sportservice structureel te maken, is een besluit van PS nodig. Het is niet zo dat de provincie zal worden gecompenseerd voor de lagere opcenten vanwege meer elektrisch vervoer, daar is nog niets van bekend en het is nog niet geregeld, vandaar de oproep aan de landelijke partijen in de Tweede Kamer om hiervoor een motie in te dienen. Wel vinden momenteel gesprekken plaats met het Rijk over de herijking van het provinciaal fonds waarbij de toekomstige scenario's van de opcenten worden meegenomen, maar de focus zal zeker liggen op betaling naar gebruik.

Dhr. **Zoon** (PvdD) verzoekt GS die toch regelmatig in Den Haag aanwezig zijn, in te zetten op het aan de orde stellen van de opcenten, in plaats van om PS op te roepen om hun landelijke fracties aan te spreken.

Gedeputeerde **Pels** antwoordt dat via het IPO om helderheid is gevraagd over de opcenten. Er wordt ingezet op zelfverzekerde provincies maar dan moeten zij wel in staat zijn om ook op de lange termijn het beleid vorm te geven. Maar alle hulp is welkom. De samenhang tussen begroting en IMPI: het IMPI is onderdeel van het programma Mobiliteit en wordt betrokken in het onderzoek naar het opnieuw vormgeven van mobiliteit in de P&C-cyclus, de opmerking van D66 wordt om de meest essentiële indicatoren in de programma's voor ambities die op andere wijze worden gemonitord, bij de volgende begroting terug te laten komen, wordt meegenomen naar de begroting 2023. Er is een noodfonds beschikbaar voor de culturele sector en de tweede ronde gaat nu van start. Er wordt een mogelijk overschot verwacht, maar dat is afhankelijk van de aanvragen die worden ingediend. Een eventueel overschot zal gereserveerd worden voor mogelijk nieuwe noodsituaties. De groep van jonge makers die niet in staat zijn om te produceren, is een belangrijke groep, er wordt onderzocht

op welke wijze deze groep geholpen kan worden. Daarnaast worden de maatregelen uit de tweede tranche van het herstellfonds uitgewerkt en de volgende keer staat de Cultuurnota op de agenda. Zij heeft eerder voorgesteld om bij het aflopen van de maatregelen te evalueren wat dit voor gevolgen heeft gehad voor het cultuurbeleid, maar PS kunnen zelf op een eerder moment meer middelen beschikbaar stellen voor het cultuurbeleid. Desgevraagd melden GS het geen probleem te vinden als er geld van het noodfonds overblijft, maar dat zal dan aan andere noodsituaties besteed worden, het mag niet op de plank blijven liggen. GS zullen een voorstel voorleggen aan PS indien dit het geval is. Integraal bestuur: GS proberen een zetje te geven met de impactanalyse CO2 en de monitor en actieprogramma Klimaat. Eventuele zaken die ontbreken, kunnen bij GS gemeld worden. Naast de twee genoemde reserves is er al een reserve beschikbaar voor klimaat en energietransitie, daarom staan er twee besluitpunten in plaats van drie. Ecologie werelderfgoed: de landschapskant is een taak voor GS en dat geldt dus ook voor ecologie. Daar kunnen GS op worden aangesproken.

Gedeputeerde **Zaal** constateert dat er corona nog steeds effect heeft op de economie, waardoor een aantal regio's achterblijft, zoals Haarlemmermeer en Amsterdam. De coronacrisis is dus nog niet voorbij en daarom moet de inzet op het herstel- en duurzaamheidsfonds gecontinueerd worden. Integraal beleid kleine kernen: de leefbaarheid in kleine kernen is heel belangrijk, dit thema wordt integraal benaderd via heel veel dossiers zoals bestuurskracht en infrastructuur, en wordt ook lokaal en regionaal opgepakt, zoals met het programma de Kop werkt. Er is een EU-leadersubsidie beschikbaar voor de plattelandsontwikkeling en kleine kernen in het noorden. Daarom is niet gekozen om de leefbaarheid in kleine kernen als specifiek thema te benaderen, maar GS zijn graag bereid om verder te praten over de leefbaarheid in kleine kernen, eventueel aan de hand van een discussienota. Financieel toezicht gemeenten en waterschappen (portefeuille Loggen): vanuit het wettelijk kader wordt toezicht gehouden op de waterschappen. Er is geen aanleiding om dit toezicht anders vorm te geven, maar suggesties voor een andere aanpak zijn welkom. De zorgen van DENK over de gemeentelijke financiën blijken onterecht te zijn geweest, want het Rijk heeft intussen middelen voor de jeugdzorg beschikbaar gesteld en er volgt nog overleg over het Gemeentefonds. De enige gemeente die onder toezicht was gesteld, is intussen vrijgesteld. Financiële problemen bij gemeenten zijn niet altijd corona gerelateerd, dat heeft vaak andere oorzaken, zoals problemen op het sociaal domein. GS zetten in op de lobby in Europa en bij het Rijk (met het oog op onteigening van agrariërs) maar het is onmogelijk om de effecten van deze specifieke lobby in beeld te brengen, want vaak wordt er door meerdere partijen gelobbyd.

Dhr. **Van Dijk** (CdK) benadrukt dat het kleine kernenbeleid integraal wordt afgestemd, in het college maar ook in zijn functie als Rijksheer. Bij ambtsbezoeken aan gemeenten wordt hier specifiek aandacht aan besteed en best practices worden onderling gedeeld. Goed dat ook PS willen blijven investeren in beleid voor ondermijning en dat de focus van de provincie op transparantie en openheid om het vertrouwen van de burger niet te schaden, ondersteund wordt. In de verschillende beleidsprocessen moeten inwoners vanaf het begin betrokken worden.

Tweede termijn

Dhr. **Carton** (PvdA) zal het antwoord over de opcenten doorleiden naar de Tweede Kamerfractie.

Dhr. **Zoon** (PvdD) zal een motie indienen voor de waterlinies. Bij interbestuurlijk toezicht is het een operationeel doel, 1.2.2., dat wel is geldt voor gemeenten maar niet voor waterschappen. Ook hier zal actie op worden ondernomen teneinde e.e.a. te corrigeren.

Dhr. **Heijnen** (CDA) verzoekt een toelichting op de tijdlijn van de evaluatie van het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds.

Gedeputeerde **Pels** zal schriftelijk terugkomen op de procesvoortgang en melden op welk moment er meer informatie beschikbaar is over de evaluatie van het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds.

De **voorzitter** meldt dat dit deel van het verslag van de vergadering wordt toegevoegd aan de vergaderstukken voor PS van 8 november a.s. Zij concludeert dat de motie Helder Taalgebruik is afgedaan.

1. B-Agenda Algemeen

5.a. Brief GS aan PS inzake advies GS aangehouden moties begroting 2022

Dhr. **Hartog** (VVD) leest in de brief twee opties waar steun voor gevraagd wordt: optie 1, een bedrag van € 640.000 en optie 2, een bedrag van tussen € 0 en € 3,7 miljoen. De antwoorden op technische vragen hebben niet voldoende duidelijkheid geboden. Graag een toelichting op wat GS van PS verwachten.

Dhr. **Carton** (PvdA) interpreteert deze voorstellen op andere wijze, maar een nadere toelichting is welkom.

Gedeputeerde **Pels** meldt dat er twee opties zijn voorgelegd op basis van twee verschillende rekenmodellen die leiden tot deze bedragen. Bij optie 1 gaat het om de middelen die nog beschikbaar zijn in de begroting 2022 plus de middelen van de algemene reserve. Van het rekeningresultaat van € 13,7 miljoen wordt € 10 miljoen gereserveerd voor de uittreding uit het Goois Natuurreservaat. PS kunnen dus een afweging maken over een bedrag van € 0 tot € 3,7 miljoen. Beide bedragen hebben in feite niets met elkaar te maken.

Dhr. **Hoogervorst** (SP) constateert dat het agendapunt de aangehouden moties betreft en dat het niet gaat over specifieke bedragen.

Gedeputeerde **Pels** antwoordt dat de moties een besluit van PS betreffen. GS hebben de financiële ruimte geschetst en de twee rekenmodellen tonen aan wat de gevolgen zijn van optie 2 en bij welke moties wel en geen overeenkomsten worden gezien. Maar PS besluiten over de financiële ruimte en welke moties daarvoor in aanmerking komen.

Dhr. **Hartog** (VVD) wil voor nieuw beleid geen gelden onttrekken aan de algemene reserve. Voorgesteld wordt om € 100.000 van het bestedingsresultaat 2020 toe te voegen aan de algemene reserve.

Dhr. **Heijnen** (CDA) kiest voor optie a, een eenmalig te besteden bedrag van € 640.000, en wil vasthouden aan de 25%-norm met het oog op een zorgvuldig financieel beheer. Daarom wordt er niet voor gekozen om nieuw beleid te financieren met de algemene reserve want hierdoor komt men onder de 25%-grens. GS geven in de adviezen op de moties herhaaldelijk aan dat zaken onvoldoende

uitgewerkt zijn of dat het voorstel niet past in het huidige beleid, maar PS werden juist verzocht om ideeën aan te dragen door middel van moties. Een motie moet altijd nader uitgewerkt worden en natuurlijk is dat niet conform het huidige beleid maar dit is vooraf niet als kader meegegeven. Daarom is het onbehoorlijk om dit achteraf als reden aan te voeren voor het ontraden van een motie. Overigens veel waardering voor GS en de gedeputeerde Financiën die dit proces in gang hebben gezet en dat PS hierbij zijn betrokken, maar voorgesteld wordt om dit proces samen met PS te evalueren zodat de goede intentie de volgende keer nog beter kan worden vormgegeven. Moties 65 en 79 worden ontraden, omdat de financiële consequenties niet kunnen worden ingeschat maar dat werd nu juist aan GS gevraagd om aan te geven. Men heeft geen idee van de bandbreedte van de bedragen die nodig zijn voor de uitvoering van deze moties. Het CDA is tegen motie 67, motie 75 en het initiatiefvoorstel over het slavernijverleden zijn aangehouden door DENK. Motie 86 is erg breed en niet voldoende uitgewerkt.

Mw. **Kapitein** (D66) vindt dit een goede en vernieuwende werkwijze, goed dat PS moties kunnen indienen voor de kadernota die verder uitgewerkt moeten worden. Bij nadere analyse geven GS aan dat een aantal moties niet nodig is, omdat ze al onderdeel zijn van het beleid. Dat is een bevestiging van dat men het op vele punten met elkaar eens is, maar het is niet altijd duidelijk wat wel en niet uitgevoerd kan worden, anders waren de moties niet ingediend. Er zijn in de begroting middelen beschikbaar voor aquathermie en innovatief watergebruik, dus moet deze motie nu opnieuw worden ingediend? Er is geen beleid opgesteld voor sociale innovatie maar GS geven aan dat onderzocht moet worden wat nodig is naast bestaande Rijksregelingen die sociale innovatie financieel vergemakkelijken. Gaan GS dit doen of moet hiervoor een motie worden ingediend? Een evaluatie van het proces wordt ondersteund. Kan de volgende keer inzicht worden gegeven in de globale beschikbare ruimte voor moties? Dat het zo weinig was, had men niet verwacht, met name door het bedrag dat wordt gereserveerd voor uittreding uit de GR Goois Natuurreservaat. De norm van 25% van de algemene reserve wordt niet ter discussie gesteld. Men kiest voor optie a, want de prioriteiten van D66 liggen in het coalitieakkoord en het herstelfonds en men is voorzichtig naar de toekomst toe, maar het is begrijpelijk dat andere partijen een andere keuze maken.

Dhr. **Mangal** (DENK) is verrast over het beperkte beschikbare bedrag voor de moties. Het is onacceptabel dat de provincie zich onttrekt aan het onderzoek naar het slavernijverleden, aangezien dat wel uitgevoerd wordt door bijvoorbeeld Overijssel. Het onderzoek kost ongeveer € 100.000 per jaar, gebaseerd op de bedragen die de onderzoeken van Amsterdam en Rotterdam kosten. Via een lobby kan ook het Rijk gestimuleerd worden om bij te dragen. Er kan nog geen keuze gemaakt worden tussen optie a en b, omdat de gevolgen niet kunnen worden overzien.

Ines **Kostiç** (PvdD) vindt het belangrijk om met het bedrag van € 640.000 een boost te geven aan belangrijke zaken die tot op heden onvoldoende aandacht hebben gekregen en daar hoort dierenwelzijn bij. Bij de bespreking van de kaderbrief heeft de PvdD hiervoor een voorstel gedaan waarvoor slechts een klein deel van het bedrag van € 640.000 nodig is. Er zal in PS een motie worden ingediend om een klein bedrag te besteden aan dierenwelzijn, ondanks de sympathieke intenties in bestaand beleid. Er wordt helaas meer geïnvesteerd in het doden van dieren dan in onderzoek naar niet-dodelijke middelen. Er kan een tandje bij, dus in PS zal hiertoe een aantal moties worden ingediend.

Dhr. **Carton** (PvdA) wil voorzichtig omgaan met de beschikbare middelen, daarom moet de algemene reserve niet worden benut voor financiering van een aantal moties. De voorkeur gaat uit naar optie a,

€ 640.000. Binnen dit bedrag wordt een integrale afweging van de voorstellen in de moties gemaakt. Hij gaat ervan uit dat de voorstellen opnieuw worden voorgelegd aan PS en dat bij de algemene beschouwingen keuzes worden gemaakt.

Dhr. **Dulfer** (GL) is ook teleurgesteld door de defensieve reactie van GS. Het voorstel voor een evaluatie van het CDA wordt ondersteund, zodat het proces volgend jaar beter verloopt. Men kiest optie a, maar PS moeten wel in discussie gaan over de diverse voorstellen, daarom wordt het procesvoorstel van GS ondersteund. Zijn GS bereid om voor de kaderbrief 2023 de ingewikkelder voorstellen c.q. moties nauwkeuriger te beschrijven en voor te leggen zodat deze goed kunnen worden beoordeeld? Momenteel zijn de voorstellen te beperkt beoordeeld. Geormerkte bedragen in een algemene reserve impliceren dat de reserve beperkt inzetbaar is en dat de algemene reserve een verkapte bestemmingsreserve/doelreserve is en dat is niet de bedoeling. Was de algemene reserve in de vorige begrotingsperiode sluitend? Hadden de in mindering gebrachte bedragen niet tot een negatief resultaat geleid? Hoe wordt eigenlijk omgegaan met de algemene reserve en moeten PS over de geormerkte bedragen in de komende maanden in gesprek gaan?

Dhr. **Hoogervorst** (SP) vindt een keuze maken lastig. Betreurd wordt dat enkel op basis van een financieel criterium wordt geoordeeld over de aangehouden moties, daarom moeten PS inhoudelijk in gesprek gaan over het belang van het uitvoeren van moties, zoals voor dierenwelzijn. Als dat enkel wordt beoordeeld op financiële argumenten, dan gaat men voorbij aan een goed dierenwelzijn en haalt men de kracht uit de motie. Bovendien is het gemakkelijker een motie te beoordelen wanneer bekend is of er wel of geen geld voor beschikbaar is. Het bedrag van € 16 miljoen waarmee rekening was gehouden voor de uittreding uit het Goois Natuurreservaat neemt wellicht nog toe. Is het misschien beter om de deelname aan het Goois Natuurreservaat te continueren?

De **voorzitter** heet de cursisten op de publieke tribune van de cursus Stem op een Vrouw welkom.

Gedeputeerde **Pels** begrijpt de teleurstelling van de commissie over het bedrag van € 640.000 dat beschikbaar is, maar dat klopt niet en daarover moet men met elkaar in gesprek blijven. **De feedback van de commissie over de adviezen van GS op de moties wordt meegenomen in de evaluatie**, want het was niet de bedoeling van GS om zich er gemakkelijk vanaf te maken. Er is met name gekeken naar de uitvoerbaarheid van de voorstellen en de aansluiting op en passendheid bij het huidige beleid, maar voor het vormgeven van nieuw beleid is aanvullende studie nodig naar alle financiële consequenties. Een verzoek om nadere uitwerking kan via een motie aan GS worden voorgelegd, zoals ten aanzien van de middelen voor sociale innovatie. Een motie die al wordt uitgevoerd en/of toegepast en dat was bij een aantal het geval, is overbodig. Het Goois Natuurreservaat is de afgelopen drie jaar in de kaderbrief als een potentieel risico benoemd, maar dit jaar is het risico concreet geworden en is een voorziening opgenomen. Motie 65, cultuurbeleid, is besproken bij de Cultuurnota. Er is toegezegd om in het beleid de positie van vrijwilligers verder te versterken, maar aanvullende suggesties zijn welkom. **Aan het verzoek om een discussie te voeren over de bedragen in de algemene reserve wordt graag voldaan**. In het coalitieakkoord is expliciet besloten om geormerkte bedragen in de algemene reserve op te nemen in plaats van de bedragen te storten in bestemmingsreserves, zodat voor de volgende coalitie duidelijk is welke bedragen daadwerkelijk vastliggen en tot besteding kunnen komen en welke heroverwogen kunnen worden. **Bij de discussie in het eerste kwartaal 2022, mede over de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen, kan tevens gesproken worden over de hoogte van de algemene reserve en welke bedragen hier wel of niet in worden opgenomen**. Prima om aan de hand van de evaluatie en de Brede Basismonitor verder

te spreken over de effecten van de moties naast de financiële consequenties. Op dit moment is het moeilijk om de moties op basis van gemeten effect te toetsen. De discussie over voorzetting van de deelneming aan het Goois Natuurreservaat dient in NLG plaats te vinden, in deze commissie gaat het enkel over de financiële verwerking. De motie van het CDA, ondersteuning vrijwilligers verenigingen en stichtingen: naast de reeds verleende ondersteuning is onduidelijk waarop nog meer moet worden ingezet, daarvoor is meer sturing van PS nodig. **GS stellen voor om gezamenlijk verder te spreken over welke input PS nodig hebben om tot goede moties te komen en hoe GS kunnen meedenken in de geest van de moties.**

Tweede termijn

Mw. **Kapitein** (D66) vraagt of motie 85 voor aquathermie en innovatief watergebruik opnieuw ingediend moet worden, want de middelen zijn beschikbaar.

Dhr. **Hartog** (VVD) vraagt welk advies de commissie aan GS gaat meegeven, want de moties die men in stemming wil brengen, moeten opnieuw ingediend worden.

Dhr. **Dulfer** (GL) ondersteunt het voorstel om het risicomanagement van de algemene reserve begin volgend jaar te bespreken.

Dhr. Heijnen (CDA) dankt voor de toegezegde evaluatie. Tevens wordt verzocht om de kwaliteit van de moties – specifiek ingediend bij de kaderbrief ter verwerking in de begroting – hierbij te betrekken.

Gedeputeerde **Pels** antwoordt D66 dat de motie niet opnieuw ingediend hoeft te worden, omdat er voldoende middelen beschikbaar zijn voor aquathermie. **Het verzoek van het CDA wordt overgenomen en meegenomen in de evaluatie, want een begrotingsmotie is iets anders dan een motie op een algemeen onderwerp. In kwartaal 1 kan de evaluatie besproken worden.**